

Eliza Grabowska

FLORA REZERWATU „SKARPA URSYNOWSKA” POD WPŁYWEM ANTROPOPRESJI

The flora of “Skarpa Ursynowska” nature reserve influenced by human impact

ABSTRAKT: Położony w obrębie dużego miasta rezerwat „Skarpa Ursynowska” podlega silnej presji urbanizacji oraz turystyki i rekreacji. Zmiany w ekosystemach objawiają się postępującą degeneracją fitocenozy. Zbadanie obecnego stanu flory i porównanie jej z florą sprzed utworzenia rezerwatu pozwoliło rozpoznać i ocenić przekształcenia środowiska przyrodniczego. Najbardziej zmienione w rezerwacie są fitocenozy łąkowe, aktualnie ze znacznym udziałem gatunków synantropijnych. Degeneracja fitocenozy leśnych polega na wzroście udziału kenofitów, głównie *Impatiens parviflora*. Wśród 126 stwierdzonych w rezerwacie taksonów roślin naczyniowych tylko jeden gatunek jest cenny przyrodniczo.

SŁOWA KLUCZOWE: antropopresja, flora, gatunek, fitocenoza, rezerwat przyrody, siedlisko.

ABSTRACT: Located in the vicinity of a large city, nature reserve „Skarpa Ursynowska” comes under strong pressure from urbanization and tourism. Changes in ecosystems are manifested by progressing deterioration of phytocoenoses. Investigation into current status of local flora and comparing it to the status from the time before the reserve was created allowed the author to recognize and assess the transformations in natural environment. Most altered are the meadow phytocoenoses, currently indicating an extensive proportion of synanthropic species. Deterioration of forest phytocoenoses consists in proportional increase of kenophytes, mainly *Impatiens parviflora*. Among the 126 vascular plant taxa identified in the reserve, merely one species is valuable from natural point of view.

KEYWORDS: human impact, flora, species, phytocoenosis, nature reserve, habitat.

Wstęp

Rezerwat „Skarpa Ursynowska” to ocalałe w strukturze Warszawy pozostałości krajobrazu o cechach naturalnych. Obejmuje fragment zalesionej wysokiej skarpy doliny Wisły oraz położone u jej podnóża łąki i zadrzewienia. Wyraźnymi granicami rezerwatu jest skarpa ciągnąca się z północnego zachodu na południowy wschód oraz bie-

nący do niej równolegle Rów Wolica. Od północnego zachodu rezerwat zamyka ulica Arbuzowa, a od południowego wschodu przedłużenie ulicy Ciszewskiego (ryc. 1).

Obszar rezerwatu stanowił w drugiej połowie XVIII wieku, jako zespół pałacowo-parkowy Roskosz, część magnackich rezydencji wilanowskich, należących do księżnej marszałkowej Izabelli Lubomirskiej z domu Czartoryskiej. Ukształtowane wów-